

Освітньо-кваліфікаційні рівні вищої освіти

До структури вищої освіти до прийняття та імплементації нової редакції Закону України «Про вищу освіту» 2014 року входили освітні рівні (неповна вища освіта, базова вища освіта, повна вища освіта) та освітньо-кваліфікаційні рівні (молодший спеціаліст, бакалавр, спеціаліст, магістр) і наукові ступені:

Молодший спеціаліст (неповна вища освіта). Нормативний термін навчання за програмою підготовки молодшого спеціаліста на базі повної загальної середньої освіти становить 2–3 роки, а на базі базової загальної середньої освіти з одночасним здобуттям повної загальної середньої освіти – 3–4 роки. Випускники, які успішно пройшли державну атестацію, отримують *Диплом молодшого спеціаліста*, що надає право на здійснення професійної діяльності та право вступу на програму підготовки бакалавра. *Останній прийом на програми молодшого спеціаліста відбувся в 2019 році.*

Бакалавр (базова вища освіта). Підготовка бакалаврів здійснюється на основі повної загальної середньої освіти. Нормативний термін навчання зазвичай становить 3–4 роки і зменшується на один-два роки в разі навчання на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста за спеціальністю, відповідною до напрямку підготовки. Випускники, які успішно пройшли державну атестацію, отримують *Диплом бакалавра*, що надає право на здійснення професійної діяльності та право вступу на програму підготовки спеціаліста або магістра.

Спеціаліст (повна вища освіта). Нормативний термін навчання за програмою підготовки спеціаліста на основі кваліфікації бакалавра становить 1-1,5 роки; а для спеціаліста медичного, ветеринарно-медичного профілів – 5-6 років на основі повної загальної середньої освіти. Випускники, які успішно пройшли державну атестацію та публічно захистили свою роботу, отримують *Диплом спеціаліста*, що надає право на здійснення професійної діяльності та право вступу до магістратури або аспірантури. *Останній прийом на програми спеціаліста відбувся в 2016 році.*

Магістр (повна вища освіта). Кваліфікація магістра здобувається на основі кваліфікації бакалавра або спеціаліста. Нормативний період підготовки магістра зазвичай становить 1-2 роки. Випускники проходять державну атестацію, що включає публічний захист магістерської роботи. Особи, які успішно пройшли державну атестацію, отримують *Диплом магістра*, що надає право на здійснення професійної діяльності та право вступу до аспірантури.

Наукові ступені:

Кандидат наук є науковим ступенем, що здобувається особою, яка має кваліфікацію магістра або спеціаліста і, зазвичай, навчається в аспірантурі вищого навчального закладу або наукової установи. Альтернативним шляхом є здобування ступеню без навчання в аспірантурі, але з науковим керівником при навчальному закладі. Такий метод було запроваджено в Радянському Союзі для тих, хто не має змоги навчатися в аспірантурі. Здобуття ступеню кандидата наук передбачає публічний захист дисертації. Нормативний термін навчання в аспірантурі становить 3 (денна форма), або 4 (заочна форма) роки. *Останній прийом на програми кандидата наук відбувся в 2015 році.*

Доктор наук є вищим науковим ступенем, що здобувається особою, яка має науковий ступінь кандидата наук і перебуває в докторантурі (чи здобуває ступінь альтернативним методом) вищого навчального закладу або наукової установи. Здобуття ступеня доктора наук передбачає проведення оригінальних наукових досліджень, отримання наукових результатів, що мають суттєву наукову новизну та практичне значення, їхню публікацію в наукових виданнях, а також публічний захист дисертації. Термін перебування в докторантурі на загальних умовах не перевищує 3 років.

Після 30.03.2021 ступінь Доктора наук не входить в систему вищої освіти України. Присудження наукового ступеня Доктора наук регулюється [Законом «Про наукову і науково-технічну діяльність»](#)